

Korruptsiooniohtlikud valdkonnad kohalikes omavalitsustes Riigikontrolli auditite näitel

Airi Mikli

kohaliku omavalitsuse auditi osakonna peakontrolör

24.04.2014

Korruptsiooniohtu käsitlevad auditid

- **Korruptsiooni ennetamine valdade ja linnade töökorralduses**

Kas omavalitsustes rakendatakse seaduses ettenähtud meetmeid korruptsiooniohu vältimiseks?

- **Korruptsiooni ennetamine valdade ja linnade tehingutes**

Kas omavalitsuste tehingutes on järgitud korruptsioonivastase seaduse piiranguid ametiisikutele? Kas omavalitsuste sisekontrollimeetmed maandavad piirangute rikkumise riski?

- **Valdade ja linnade osalemine äriühingutes ja sihtasutustes**

Kas omavalitsused kasutavad äriühingutes ja sihtasutustes osalemisel avalike huvide tagamiseks seadusega antud vahendeid?

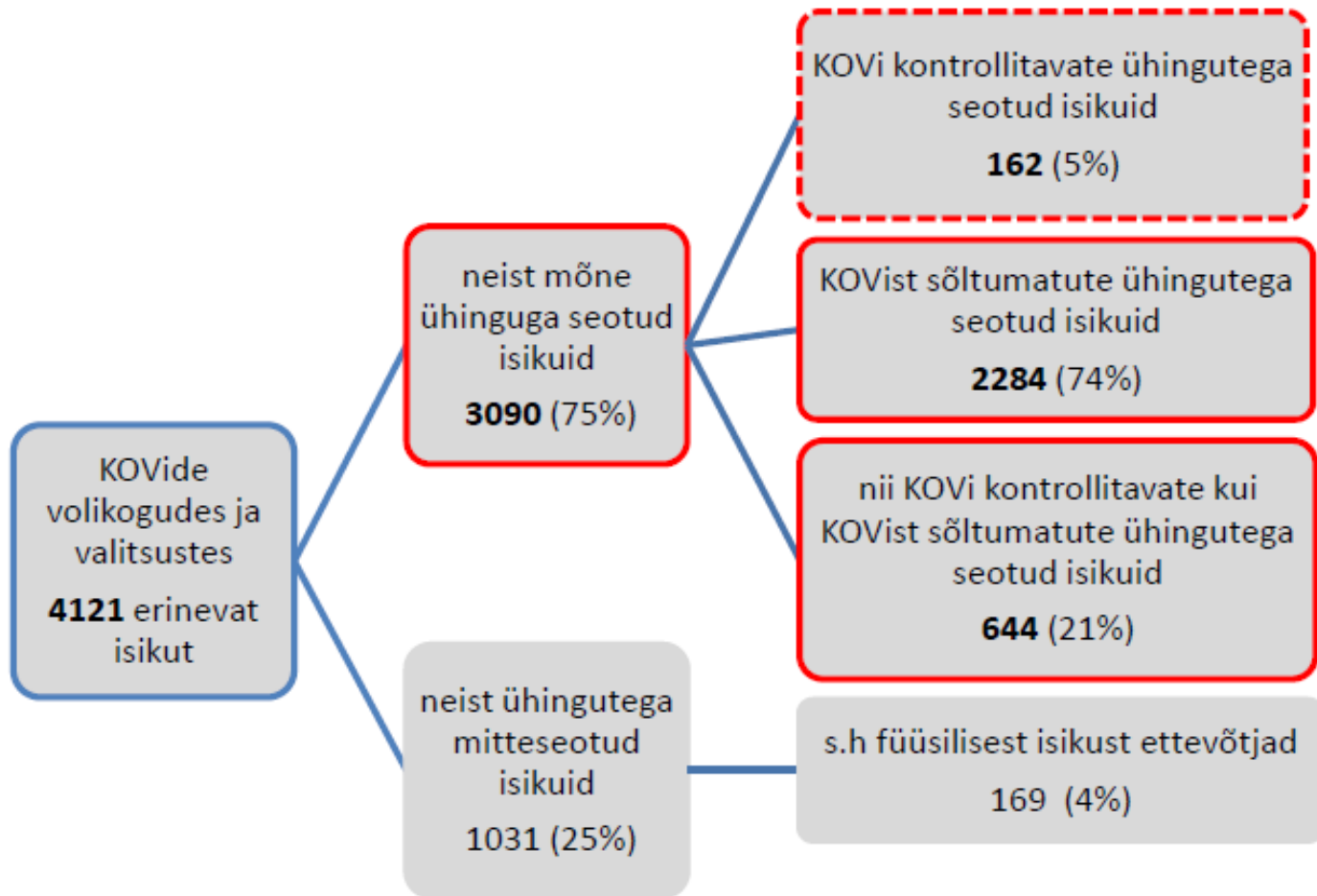
- **Kodanikuühendustele kultuuri-, spordi- ja noorsootöötoetuste andmine valla- ja linnaeelarvest**

Kas toetuste maksmine on läbipaistev?

Käimasolevad auditid:

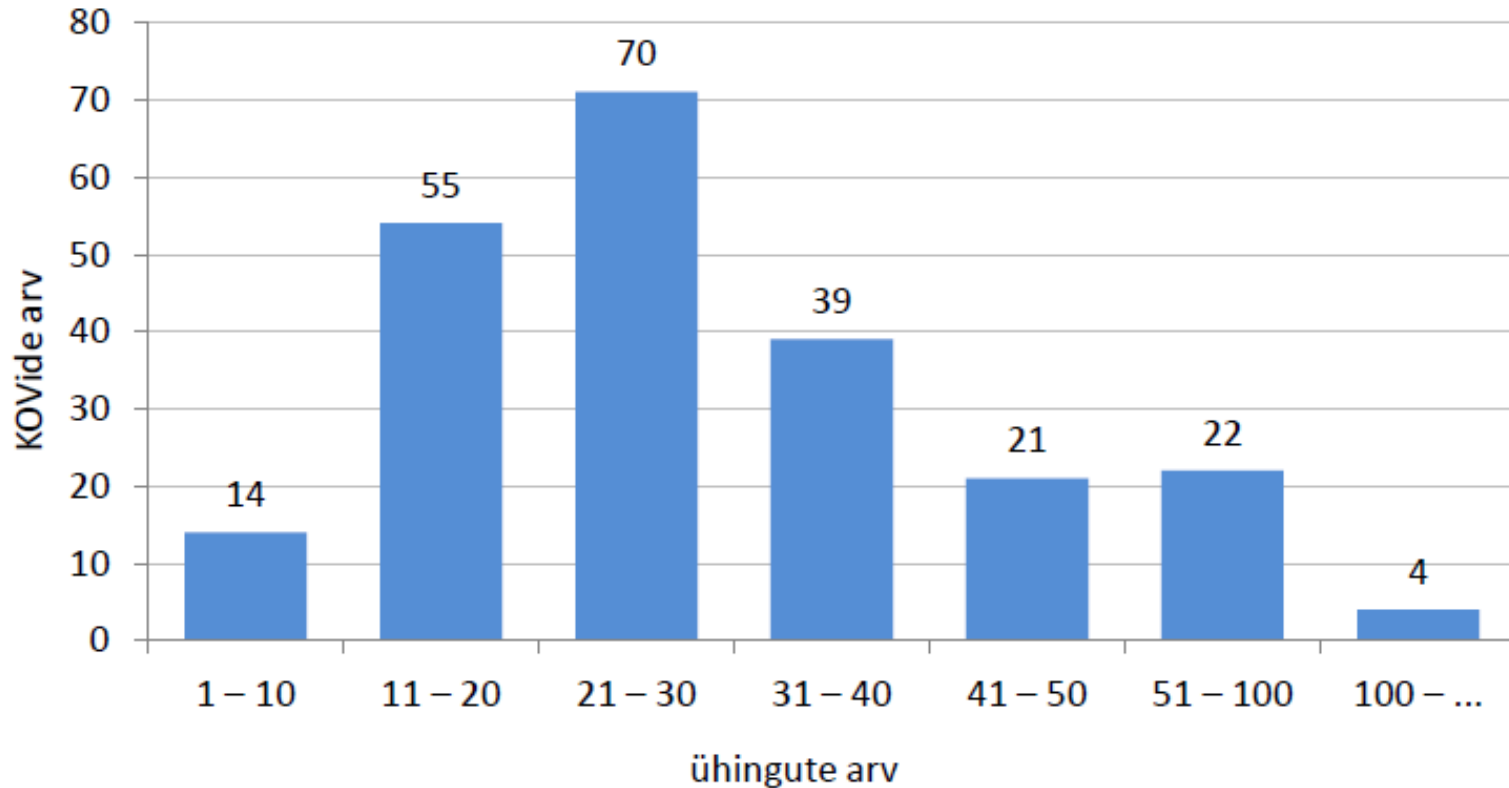
- **Reklaami- ja kommunikatsiooniraha kasutamine kohalikes omavalitsustes, lõpp 07.2014**
- **Munitsipaallasteaiateenuse kättesaadavus ja järjekordade läbipaistvus, lõpp 10.2014**
- **LEADER-programmi toetuste jagamine, lõpp 12.2014**

Miks vajab see teema tähelepanu?

Miks vajab see teema tähelepanu?

Volikogu ja valitsuse liikmetega seotud ühinguid ei ole Piirissaare vallas. Ülejäänutel on neid enamasti kümnetes. Need on ühingud, mis ei ole omavalitsuse kontrolli all.

Korruptsiooniohtlikud valdkonnad

- Otsuste ettevalmistamine, vastuvõtmine
- Tehingute tegemine
- Toetuste maksmine

- *Avaliku vahendi korruptiivne kasutamine*

- Korruptsiooni vältiva töökorralduse loomine (otsused või toimingud iseenda või seotud isikuga)
- Korruptsioonijuhtumist teatamine

Toimingupiiranguid ei kohaldata:

- Õiguse üldakt (määrus, sh eelarve);
- Hädaseisundis, edasilükkamatu toimingu korral, kui on suurema kahju tekkimise oht;
- Rutiinne otsus või toimingu tegemine, mille puhul korruptsioonioht puudub (ametiisikul ei ole võimalik määrata tehingu asjaolusid);
- Ametiisiku asendamine ei ole võimalik ja puudub isik, kes vastaks asendajale esitatavatele nõuetele (teade kodulehel);
- Asutuse töö korraldamise otsused, v.a teenistusalased otsused (toimingupiirangu kohaldamata jätmise kohta avaldatakse teade kodulehel);
- Valla- või linnaasutuses, kui KOV eripära arvestades oleks toimingupiirangu kohaldamine avaliku huvi seisukohast ebamõistlik (teade kodulehel);
- Organisisesed valimised.

Olukorrad päriselust:

Millega on tegemist? Mis mulje jääb? Kuidas käituksid sina?

- Volikogu otsustas sõlmida vallavanema kasutuses oleva auto (otsuses oli toodud auto mark, registreerimisnumber ja tehasetähis) vallavanema ametiautona kasutamiseks üürilepingu. Leping oli sõlmitud tähtajalisena, kehtides kuni vallavanema volituste lõppemiseni. Auto üürimiseks vald hanget ei korraldanud. Vallavanem tõi põhjenduseks selle, et üürileping sooviti sõlmida konkreetse auto kasutamiseks.
- Vallavanem aktsepteeris valla poolt tasumiseks arveid lumelükkamise, teeäärte niitmise, kommunaalteenuste jms eest ühelt kohalikult põllumajandusettevõttelt, milles ta oli ise samal ajal osanik. Vald tasus nende teenuste eest kümneid tuhandeid eurosid.
- Vallavanem kasutas vallale kuuluvat kütusekaarti kütuse soetamiseks isikliku sõiduauto tarbeks, mida väidetavalt kasutati ka ametisõitudeks. Mingit arvestust selle kohta ei olnud. Ainuüksi ühe aasta jooksul oli sellisel viisil soetatud kütust kümneid tuhandeid liitreid.

- Volikogu liikmed osalesid enda või endaga seotud isikute huvisid puudutavate otsuste tegemisel:
 - vabade põllumajandusmaade kasutusvaldusse andmisel volikogu liikmega seotud ühingule;
 - teenindusmaa määramisel volikogu liikmega seotud ühingule;
 - toetuse määramisel või hoone tasuta kasutada andmisel MTÜdele, mille juhatusse otsuste tegemisel osalenud volikogu liige kuulus;
 - volikogu esimehele või volikogu liikmele lisatasu määramisel.
- Linnas oli noorsootöetoetuste maksmise sisuliseks otsustajaks ja ettepanekute tegijaks noorsootöökomisjoni koosseisu kuuluvad ja samas ka toetusi taotlevate noorteühenduste esindajad. Linna haridus- ja kultuuriamet maksis toetusi välja sama komisjoni protokollil alusel.
- Vallas kuulusid tegevustoetuste taotluste läbivaatamise eksperdirühma, mis tegi vallavalitsusele ettepanekuid toetuste määramiseks, mitmed taotlejad ise. Volikogu kultuuri- ja spordikomisjoni esimees, kes oli ka mitme toetuse saaja, kuulus nii tegevustoetusi kui ka projektitoetusi hindava komisjoni koosseisu.

- Koolidirektor andis välja käskkirja enda tööle võtmise kohta suhtlemisõpetuse õpetajana. Samuti otsustas ta endale tasu ja preemia maksmise.
- Sporditoetuste maksmisel peab toetuse eraldamise otsustama linnavalitsus. Kuid toetuste väljamaksed tehti spordinõuniku kirjalike taotluste alusel. Kirjeldatud viisil maksti toetust samuti korvpalliklubile, mille juhatuse liige oli linnavalitsuse spordinõunik.
- Spordikooli direktor tellis spordilaagrite korraldamise mittetulundusühingult, olles samal ajal selle juhatuse liige.
- Kohaliku omavalitsuse osaühingu juhatuse liige oli ühingut esindades teinud vahetult iseendaga tehingu ning, kuna selliseks tehinguks ei olnud nõukogu nõusolekut, rikuti sellega äriseadustikku.

Kohalikes omavalitsustes sõltub korrupsiooni ennetamine eelkõige suhtumisest

TEADLIKKUS JA EETIKA

JUHTIDE HOIAKUD JA
EESKUJUD

PRIORITEETIDE
SEADMINE

**Riigikontrolli aruannete täistekstid
kättesaadavad**
www.riigikontroll.ee